

Een onderzoek naar het verschil in beoordeling van de pedagogische kwaliteit bij gezinsopname vanuit het professional- en ouderperspectief

MASTERTHESIS ORTHOPEDAGOGIEK

LIANNE VAN DER MEULEN

Masterthesis Orthopedagogiek

Lianne van der Meulen

S5748356

Rijksuniversiteit Groningen
Faculteit Gedrags-en Maatschappijwetenschappen
Master Orthopedagogiek

Docent: Dr. A.G. van Assen PhD
Tweede beoordelaar: Elisa Kupers PhD

29 mei 2024

Versie 1

Totaal aantal woorden: 10024

Abstract (ENG)

Short-term family placement is an intervention that is used in families with multiple and complex problems to identify the problems of a family while working on parent-child interactions within the family (NJI, 2023). The family placement intervention is provided, among others, by the therapeutic family center organisation X in the form of the intervention offering called 'Tijdelijke Gezinsopname'. Struijk's (2023) study examined how the quality of the pedagogical environment of this intervention is assessed from the professional perspective using the Best Interest of the Child (BIC) model. However, the parental perspective was not investigated. *The aim of this thesis is to investigate to what extent the quality of the pedagogical environment of organisation X is assessed differently by parents and professionals.*

Mixed methods and multiple cases are used to investigate this. The BIC-Q and BIC-P questionnaires were administered and additional semi-structured interviews were conducted with four parents and five employees using the BIC model as guidance. The study shows the parents rate the quality of the pedagogical environment higher than the employees do. It can be concluded that there is largely substantive agreement in the assessment of the pedagogical environment. The substantive difference with regard to the assessment is especially evident in the domains of affective climate and adequate exemplary behavior. In addition, it has become clear that the aspects of motivation, approach and transparency, in addition to the BIC model, play a role in the perspectives regarding assessing the pedagogical environment. Because not all conditions can be properly assessed within the intervention 'Tijdelijk Gezinsverblijf, it can be concluded that the BIC model does not fully match the working method within the context of the intervention.

Samenvatting (NL)

Tijdelijke Gezinsopname is een interventie die wordt ingezet bij gezinnen met meervoudige en complexe problematiek om de problematiek van een gezin in kaart brengen waarbij gewerkt wordt aan de ouder- en kind-interacties binnen het gezin (NJI, 2023). De interventie gezinsopname wordt onder andere aangeboden door het therapeutische gezinscentrum organisatie X in de vorm van het zorgaanbod genaamd ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’. In het onderzoek van Struijk (2023) is onderzocht hoe de kwaliteit van de pedagogische omgeving van deze interventie wordt beoordeeld vanuit het professionalperspectief middels het Best Interest of the Child (BIC) model. Het ouderperspectief was echter niet belicht. *Het doel van deze thesis is om te onderzoeken in hoeverre de kwaliteit van de pedagogische omgeving van organisatie X verschillend wordt beoordeeld door de ouders en professionals?*

Om dit te onderzoeken wordt er gebruik gemaakt van mixed methods en verschillende casussen. De BIC-Q en BIC-P vragenlijsten zijn afgenomen en aanvullend hebben er semigestructureerde interviews plaatsgevonden met vier ouders en vijf medewerkers aan de hand van het BIC-model. Vanuit het onderzoek is, ten aanzien van de scoring, te concluderen dat de ouders zichzelf gemiddeld gezien beter beoordelen dan dat de medewerkers dat doen. Aansluitend is te concluderen dat er wel grotendeels inhoudelijke overeenstemming is in het beoordeling van de pedagogische omgeving. Het inhoudelijke verschil ten aanzien van de beoordeling komt vooral naar voren in de domeinen affectief klimaat en adequaat voorbeeldgedrag. Daarnaast is duidelijk geworden dat de aspecten motivatie, bejegeningwijze en transparantie, naast het BIC-model, een rol spelen in de perspectieven ten aanzien van het beoordelen van de pedagogische omgeving. Doordat niet alle condities goed te beoordelen zijn binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ is te concluderen is dat het BIC-model niet geheel aansluit aan de werkwijze binnen de context van de interventie.

Inhoudsopgave

Abstract (ENG)	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Samenvatting (NL).....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Inhoudsopgave	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Inleiding	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Gezinnen met meervoudige en complexe problemen....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Interventie gezinsopname	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Gezinsopname organisatie X	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Besluitvorming over vervolgttrajecten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Best interest of the Child	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Het ouderperspectief op de kwaliteit van de pedagogische omgeving.	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Methode.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Design	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Populatie en steekproef.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Instrumenten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Analyse	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Resultaten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Directe en wijdere omgeving.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Directe omgeving	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Wijdere omgeving.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Overige aspecten.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Conclusie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Discussie.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Methodologische discussie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Aanbevelingen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Referenties.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Inleiding

Gezinnen met meervoudige en complexe problemen

In Nederland waren er in het jaar 2017 volgens Tuenter, Hooijsma en Donker (2020) ruim 35.000 gezinnen met meervoudige problemen. Van deze groep hebben 27.317 gezinnen te maken met meervoudige en complexe problemen. In de Richtlijn Gezinnen met meervoudige en complexe problemen (2020) wordt deze laatste groep gedefinieerd als ‘een gezin waarvan minimaal één ouder en één kind langdurig kampt met een combinatie van sociaaleconomische en psychosociale problemen’. Bij deze gezinnen is vaak sprake van overbelasting door verschillende problemen die tegelijkertijd op verschillende domeinen in het gezin en in de context rondom het gezin spelen. Voorbeelden zijn financiële problemen, psychische problemen, relatieproblemen, gezondheidsproblemen, problemen in en rondom het huishouden, contact en problemen met instanties en justitie (Bodden & Dekovic, 2010). Daarnaast is er bij de ouder(s) van gezinnen met meervoudige en complexe problemen is vaker sprake van verslaving, alleenstaand ouderschap, tienerzwangerschap, een verstandelijke beperking en is er een hoger risico op huiselijk geweld en kindermishandeling dan bij andere gezinnen (Richtlijnen Jeugdhulp, 2020).

Uit onderzoek van Bodden & Dekovic (2010) is gebleken dat er bij gezinnen met meervoudige en complexe problemen ook sprake is van opvoedingsproblemen en problemen met het gezinsfunctioneren. Daarbij werden er meer communicatieproblemen en conflicten gerapporteerd dan bij gezinnen zonder deze problemen (Bodden & Dekovic, 2010).

Uit onderzoek van Knot-Dickscheit en Knorth (2019) blijkt dat opvoedingssituaties die gekenmerkt zijn door meervoudige problematiek het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen bedreigen. Knot-Dickscheit en Knorth (2019) stellen dat de intensiteit en ernst van de verschillende problemen relevant is en daarbij de vaardigheden van het gezin om de problemen op te kunnen lossen. Dit laatste is namelijk wat de gezinnen met meervoudige en complexe problemen onderscheidt van andere gezinnen. Het inzetten van de juiste hulpverlening voor gezinnen met meervoudige en complexe problemen blijkt echter lastig. Tausendfreund en Knot-Dickscheit (2016) stellen dat het vaak voorkomt dat verschillende hulpverleners tegelijkertijd in contact zijn met een familie, waarbij de verschillende activiteiten niet overkoepelend worden gecoördineerd. Mehlkopf (2008) concludeert dat er gemiddeld zes organisaties tegelijkertijd bij een gezin betrokken zijn. Daarnaast zijn er volgens Veerman en Van Yperen (2007) maar

weinig interventies voor jeugdigen die empirisch bewijs van effect hebben.

Bij complexe problematiek wordt de Intensieve Pedagogische Thuishulp (IPT) doorgaans vaak ingezet. IPT is een gangbare verzamelnaam voor verschillende vormen van intensieve thuisbegeleiding, waarbij ook de omgeving van het gezin deel kan uitmaken van de behandeling (Veerman, Janssens & Delicat, 2005). In veel gevallen wordt IPT ingezet wanneer er sprake is van dreigende uithuisplaatsing van één of meer kinderen. Het doel van de IPT is de uithuisplaatsing voorkomen en door middels deze hulpverlening de ouderlijke opvoedingsvaardigheden te vergroten en het gezinsfunctioneren te verbeteren (Veerman, Janssens & Delicat, 2005). In het onderzoek van Van Assen, Knot-Dickscheit & Grietens (2020) wordt beschreven dat weinig kinderen bij de afsluiting van IPT in de thuissituatie uit huis worden geplaatst. Uit hetzelfde onderzoek blijkt echter ook dat de uithuisplaatsingen toenemen nadat de hulpverlening is afgerond, omdat er vaak nog sprake is van restproblematiek (Van Assen, Knot-Dickscheit & Grietens, 2020).

Interventie gezinsopname

Wanneer gezinnen niet in de thuissituatie geholpen kunnen worden is er een mogelijkheid tot een intensievere interventie in de vorm van een gezinsopname. De interventie gezinsopname brengt de problematiek van een gezin in kaart en werkt aan de ouder-kind-interacties binnen het gezin (NJI, 2023). Het doel van de gezinsopname is uiteindelijk het beoordelen of er een advies tot gezinsbehoud of tot uithuisplaatsing van kinderen gegeven kan worden (Organisatie X, z.d.).

De interventie gezinsopname wordt onder andere aangeboden door het therapeutische gezinscentrum organisatie X. Organisatie X biedt de interventie gezinsopname aan in de vorm van een zorgaanbod genaamd 'Tijdelijk Gezinsverblijf'. Het gezin wordt als geheel opgenomen voor een duur van maximaal drie maanden (Organisatie X, z.d.). De interventie is gericht op het doorbreken van niet helpende patronen door ervarend leren en het oefenen van nieuwe gewoonten (Organisatie X, z.d.). Het doel is om op deze manier een stabiele en veilige opvoedingsomgeving te realiseren, waarin alle gezinsleden kunnen profiteren van gezonde gezinsrelaties (Organisatie X, z.d.). Op deze manier biedt de interventie een kans voor de ouders om Goed Genoeg Ouderschap te ontwikkelen, zodat gezinnen zonder of met een lichtere vorm van hulpverlening weer naar huis kunnen (Organisatie X, Werkwijzen, 2023).

Gezinsopname organisatie X

Om de behandeling van deze gezinnen vorm te geven wordt het model van Kok (1997) gebruikt,

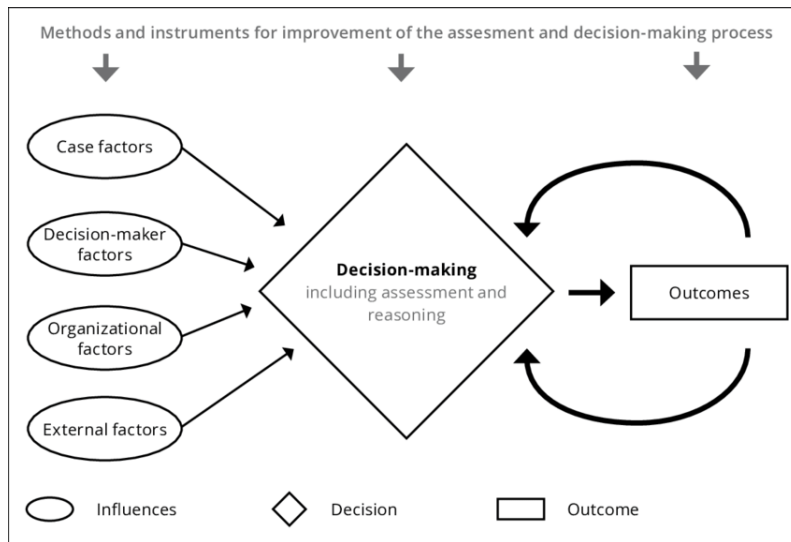
waarin het pedagogische leefklimaat en therapeutische interventies in zijn opgenomen in drie strategieën. De eerstegraadsstrategie draait om het bieden van een pedagogische leefklimaat, waarin gezinnen zich kunnen handhaven, veilig kunnen voelen en kunnen ontwikkelen. Organisatie X legt hierin de focus op Goed Genoeg Ouderschap, Positief Opvoeden, trauma-sensitief opvoeden, contextueel werken, lichaamsgericht werken en oplossingsgericht werken. De tweedegraadsstrategie betreft het geheel van behandelingen en trainingen die beschikbaar zijn en worden aangeboden. Binnen organisatie X is dit een aanbod van gezinsgerichte en individuele interventies en psychotherapieën. Binnen de derdegraadsstrategie worden de interventie van de eerste- en tweedegraadsstrategie per gezin bijgekleurd of ingepast. organisatie X maakt hierin een tweedeling met het aanbod Werken met je lijf en Werken met je hoofd. Voor meer gedetailleerde informatie over de werkwijze binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ zie organisatie X Werkwijzen (2023).

Besluitvorming over vervolgtrajecten

Aan het einde van de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ worden twee belangrijke beoordelingen gedaan. Allereerst wordt er een beoordeling gedaan over de kwaliteit van de pedagogische omgeving en het perspectief van de kinderen om thuis te blijven wonen. Ten tweede wordt beoordeeld of vervolghulp geadviseerd wordt. Baumann (2011) heeft hiervoor een raamwerk opgesteld dat laat zien dat verschillende factoren van belang zijn wanneer er sprake is van besluitvorming in de jeugdzorg. Het onderstaande Decision-Making-Ecology raamwerk (Baumann, 2011) laat zien dat besluiten worden gemaakt binnen een bepaalde organisatiecultuur waar de systemische context van besluitvorming beïnvloed wordt door casusfactoren, externe factoren en individuele factoren. Binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ wordt het advies allereerst bepaald door kenmerken van het gezin en de opvoedomgeving, zoals de veiligheidssituatie. Ten tweede door de besluitvormersfactoren, zoals de visie van een professional op wat een goede pedagogische context inhoudt. Ten derde door organisatorische factoren, zoals de ruimte binnen passende hulpverleningsvormen zoals gezinsopname of pleegzorg. Ten slotte spelen externe factoren zoals invloeden van externe partijen een rol in de adviesbepaling. Daarnaast laat het model ook zien dat eerdere uitkomsten vanuit het besluitvormingsproces invloed kunnen hebben op de wijze waarop latere beslissingen worden genomen. Volgens Baumann (2011) kunnen besluiten gezien worden als een onderdeel van de gehele context, waarbij de verschillende dimensies te allen tijde verschillend beïnvloed kunnen worden, zie figuur 1.

Figuur 1

Het Decision-Making-Ecology raamwerk

Noot. Overgenomen van Baumann (2011)

Best interest of the Child

In de besluitvorming aan het einde van de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ bij organisatie X staat de vraag of de kwaliteit van de pedagogische omgeving voldoende is centraal. Dit onderzoek richt zich op de casusfactoren die een rol spelen binnen de besluitvorming, maar het is mogelijk dat het oordeel over deze factoren door andere aspecten beïnvloed wordt (Baumann, 2011). Om de kwaliteit van de pedagogische omgeving te beoordelen wordt gebruik gemaakt van het Best Interest of the Child (BIC) model. Dit model is ontwikkeld door Kalverboer en Zijlstra (2006) die een literatuurstudie hebben gedaan naar de risicovolle en beschermende omgevingsfactoren die al dan niet bijdragen aan de gezonde ontwikkeling van een kind. Het BIC-model omvat 14 opvoedingscondities, die voortkomen uit het Internationaal Verdrag Inzake de Rechten van het Kind (Richtlijnen Jeugdhulp, 2020). Kalverboer en Zijlstra (2006) stellen dat dit de 14 condities zijn waaronder een jeugdige zich optimaal kan ontwikkelen. Middels dit BIC-model wordt de interventie gezinsopname van organisatie X geëvalueerd. In onderstaand tabel zijn de verschillende opvoedingscondities weergegeven.

Tabel 1*14 opvoedingscondities BIC model*

Familiecondities		Samenlevingscondities	
Actuele situatie	Verleden en toekomst	Actuele situatie	Verleden en toekomst
1. Adequate fysieke verzorging	7. Continuïteit en stabiliteit	8. Veilige fysieke omgeving	14. Stabiliteit in levensomstandigheden,
2. Veilige directe omgeving	opvoedingscondities, een toekomstperspectief	9. Respect	een toekomstperspectief
3. Affectief klimaat		10. Sociaal netwerk	
4. Ondersteunende flexibele opvoedingsstructuur		11. Educatie	
5. Adequaat voorbeeldgedrag ouders		12. Contact met leeftijdgenoten en vrienden	
6. Interesse in het kind		13. Adequaat voorbeeldgedrag in de samenleving	

Noot. Overgenomen uit ‘‘ Pedagogiek en recht: schijnbare tegenstelling’’ door M.E. Kalverboer, 2010. Ontmoetingen Voordrachtenreeks van het Lutje Psychiatrisch-Juridisch Gezelschap, p. 52-54. Copyright 2010, Rijksuniversiteit Groningen.

Het ouderperspectief op de kwaliteit van de pedagogische omgeving

Uit voorgaand onderzoek is gebleken dat de 14 opvoedingscondities van het BIC-model grotendeels aansluiten bij de factoren die de betrokken professionals van organisatie X meewegen in het opstellen van een behandelplan (Struijk, 2023). Hoe de ouders dit meewegen is echter niet bekend. Uit een kwalitatief interviewonderzoek is gebleken dat het van groot belang is om ook het perspectief van de ouders mee te nemen in de beslissingen die worden gemaakt in het belang van het kind (Knorth et al., 2022). Knorth (2022) stelt dat het van belang is dat de professionals die de keuzes maken de ouders serieus nemen door te acteren op wat zij hun vertellen. Daarnaast ontvangen de ouders graag empathie en steun en verwachten ze dat de professionals duidelijk en transparant zijn (Knorth et al., 2022).

In het onderzoek van Struijk (2023) is onderzocht hoe professionals van organisatie X het BIC-model hanteren bij gezinsbeoordelingen. De beoordeling van de kwaliteit van de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ is vanuit het ouderperspectief nog niet onderbouwd. Om

die reden richt dit onderzoek zich op de vraag of ouders en professionals de kwaliteit van de pedagogische omgeving van de gezinsopnamen bij organisatie X verschillend beoordelen aan de hand van het BIC-model. Hierin wordt gekeken naar de verschillen in het perspectief van wat de ouders en professionals belangrijk vinden in het BIC-model. Ten slotte wordt dan onderzocht in hoeverre het BIC-model volgens de ouders en professionals aansluit op de gezinsbeoordeling van organisatie X. Het onderzoek legt de focus specifiek op de beoordeling van de kwaliteit van de pedagogische omgeving vanuit het ouderperspectief. De onderzoeksvragen van dit onderzoek zijn als volgt:

Hoofdvraag:

- *In hoeverre wordt de kwaliteit van de pedagogische omgeving van organisatie X verschillend beoordeeld door de ouders en professionals?*

Deelvragen:

- *In hoeverre verschillen de scores van de BIC-vragenlijsten van ouders en professionals?*
- *In hoeverre zijn er verschillen in de perspectieven van ouders en professionals in wat ze belangrijk vinden in het BIC-model?*
- *In hoeverre sluit het BIC-model aan volgens de ouders en professionals op de gezinsbeoordeling van organisatie X?*

Methode

Design

Om te onderzoeken of er sprake is van een verschil in het beoordelen van de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ aan de hand van het BIC-model is er gebruik gemaakt van mixed methods. Het ouder- en professionaloordeel met betrekking tot de kwaliteit van de pedagogische omgeving op basis van de BIC-Q en BIC-P zijn beschreven met behulp van beschrijvende statistiek. Vervolgens hebben er semigestructureerde interviews met de ouders en professionals plaatsgevonden, waarbij de verschillen in het beoordelen van de kwaliteit van de pedagogische omgeving inhoudelijk zijn uitgelicht aan de hand van de 14 opvoedingscondities van het BIC-model. Aan de hand van een hybride kwalitatieve inhoudsanalyse zijn de perspectieven van de ouders en professionals op de kwaliteit van de

pedagogische omgeving onderzocht.

Populatie en steekproef

De doelpopulatie van dit onderzoek zijn alle gezinnen die deelnemen aan de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’. De toegankelijke populatie zijn de gezinnen die gebruik maken van de interventie Tijdelijk Gezinsverblijf van organisatie X in de periode van september 2023 tot april 2024. Voor de gezinnen die deelnemen hebben genomen aan het onderzoek gelden de volgende inclusiecriteria.

- Deelname aan de gezinsopname binnen organisatie X in de periode van september 2023 tot april 2024.
- Deelname aan zowel de observatieperiode als de behandelingsperiode, waarmee het gehele traject is doorlopen.
- Toestemming voor de deelname en het gebruik van de informatie.

Vanwege de beperkte omvang van de toegankelijke populatie is er gebruik gemaakt van een gemakssteekproef. Er zijn geen aanvullende criteria met betrekking tot de kenmerken van de gezinnen in verband met de kleine wervingspopulatie. De uiteindelijke steekproef bestaat uit vier gezinnen en vijf professionals.

Instrumenten

In dit onderzoek zijn twee vragenlijsten gebruikt die gebaseerd zijn op het BIC-model. De BIC-Q is de vragenlijst voor professionals en de BIQ-P is de vragenlijst voor de ouders van de gezinnen (Zijlstra et al., 2012). Daarnaast zijn er interviews ingezet voor verdiepende vragen aan de hand van het BIC-model.

BIC-Q vragenlijst

De BIC-Q bestaat uit 24 vragen aan de hand van de 14 opvoedingscondities van het BIC-model. Per conditie is er minimaal één en maximaal drie vragen gesteld om de totaalscore van de conditie vast te stellen. In dit onderzoek zijn enkel de totaalscores van de 14 verschillende condities meegenomen. Deze zijn gescoord op een antwoordschaal met vier mogelijkheden: goed (=4), voldoende (=3), matig (=2) of onvoldoende (=1), waarbij de totale schaal loopt van 14 tot en met 56.

De validiteit en betrouwbaarheid van de BIC-Q zijn bewezen bij de inzet van gezinnen in een proces met betrekking tot een verblijfstatus. Zo is de BIQ-Q vragenlijst gevalideerd in het promotieonderzoek van Zijlstra (2012) en zijn de inter- en intrabeoordelaarskwaliteit voldoende tot goed met een Cohens kappa van .65-.75 (Zijlstra et al., 2012). De BIC-Q bleek

ook betrouwbaar bij ambulante hulp voor gezinnen met complexe en meervoudige problematiek (Van Assen et al., 2023) De BIC-Q is nog niet gevalideerd binnen de gezinsopname, maar eerder onderzoek van Struijk (2023) laat zien dat de BIC-Q inhoudelijk grotendeels aansluit binnen de gezinsopname en dat de professionals de vragenlijst bruikbaar achten.

BIC-P vragenlijst

De BIC-P vragenlijst voor ouders bestaat uit 14 vragen, één voor elke opvoedingsconditie vanuit het BIC-model. De vragen zijn gericht op ouders, maar de categorieën worden hetzelfde gescoord als bij de BIC-Q. Bij elke vraag was er ruimte voor een toelichting. Aan het einde van de vragenlijst is de ouders gevraagd wat zij de belangrijkste besproken onderwerpen vinden in het leven van hun kind, waarbij ze een keuze konden maken uit de 14 verschillende opvoedingscondities. Daarnaast is de ouders gevraagd het leven van hun kind een cijfer te geven op een schaal van één tot en met tien. Wederom was hier ook ruimte voor toelichting.

De validiteit en betrouwbaarheid van de BIC-P vragenlijst is nog niet veel onderzocht, maar uit het onderzoek van Louwarse-Verboom (2021) blijkt dat de eerste resultaten positief zijn. Louwarse-Verboom (2021) stelt dat een verkennende analyse laat zien dat 13 items een sterke schaal vormen met $H = .55$ en dat de betrouwbaarheid uitstekend is met een $Rho = .93$. Het onderzoek laat ook zien dat er geen schendingen zijn op het gebied van monotoniciteit, unidimensionaliteit of lokale onafhankelijkheid (Louwarse-Verboom, 2021).

Interviews

Aan de hand van semigestructureerde interviews met de ouders en professionals zijn de eventuele verschillen in beoordeling verder inhoudelijk uitgelicht aan de hand van het BIC-model. De interviews van ouders en professionals zijn afzonderlijk gehouden en fysiek afgenomen op de locatie van het gezinsverblijf van organisatie X. Op deze manier was er sprake van een vertrouwde omgeving voor zowel de ouders en de professionals en zijn de omgevingscondities voor ieder hetzelfde. De interviews zijn afzonderlijk afgenomen. Het interview bestaat uit zeven open vragen en nam ongeveer 45 minuten in beslag. Allereerst zijn de ouders en professionals gevraagd hoe het traject vanuit hun perspectief is verlopen. Vervolgens zijn er verdiepende vragen gesteld om na te gaan welke aspecten vanuit het BIC-model als belangrijk werden geacht. Dit voor zowel de familiecondities als de samenlevingscondities. Vervolgens is er specifiek ingegaan op deze aspecten, om te achterhalen op welke wijze deze werden beoordeeld. Gezien het een semigestructureerd interviews waren,

konden er extra vragen worden gesteld ter toelichting of voor extra verdieping. Daarnaast ontstond er op deze manier ruimte voor de ouders en professionals om aanvullende aspecten aan te dragen die meegewogen konden worden. Voor de interviews zijn twee formats gemaakt, een voor de ouders en een voor de professionals. De formats zijn te vinden in de bijlage.

Procedure

De BIC vragenlijsten worden standaard afgenomen bij de gezinnen, als onderdeel van de hulp bij organisatie X. Daarnaast vullen ook de professionals de BIC-vragenlijst standaard in nadat het traject van de gezinsopname is voltooid. Er is toestemming gevraagd aan de deelnemers voor het gebruik van deze vragenlijsten voor het onderzoek. Vervolgens zijn de gezinnen benaderd door de onderzoeker, om medewerking te vragen voor een verdiepend interview aan de hand van de ingevulde vragenlijst. Deze informatie is gebundeld door de onderzoeker gedurende de periode van september 2023 tot april 2024. De interviews hebben plaatsgevonden op de locatie van organisatie X. Om de deelnemers om toestemming te vragen is er een informed consent formulier opgesteld waarin de deelnemers geïnformeerd zijn over het doel en de opzet van het onderzoek, het feit dat ze altijd mogen stoppen, dat de deelname vertrouwelijk is, de bevindingen worden gepseudonimiseerd gerapporteerd en dat de gegevens tien jaar beveiligd bewaard op de beveiligde schijf van de Rijksuniversiteit Groningen in overeenstemming met het data management protocol van Pedagogische Wetenschappen. Het onderzoek is geregistreerd bij de Ethische Commissie Pedagogische Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen.

Analyse

Om de eerste deelvraag te beantwoorden is er gebruik gemaakt van beschrijvende statistiek. De totaalscores en de scores op de verschillende condities van het BIC-model van gezinnen en professionals zijn met elkaar vergeleken. Bij één gezin ontbreken er twee scores omdat het opvoedonderzoek waarvoor de BIC-vragenlijst is ingevuld een baby betrof.

Voor de inhoudelijke analyse van de interviews is er gebruik gemaakt van hybride kwalitatieve inhoudsanalyse. Middels deze methode wordt naar patronen gezocht binnen de verkregen data, om vervolgens thema's vast te kunnen stellen die geanalyseerd kunnen worden. De eerste stap in het coderen van de interviews was het transcriberen. Vanuit de transcripties is middels deductieve wijze geanalyseerd in hoeverre de 14 BIC-condities aanwezig waren. Aanvullend is er middels inductieve wijze geanalyseerd in hoeverre er aspecten aan bod zijn gekomen die volgens de medewerkers en gezinnen van belang zijn in het beoordelen van de pedagogische kwaliteit. Vervolgens is er beoordeeld of er sprak was van overlap en heeft er

hercodering plaatsgevonden waarbij onderscheid is gemaakt tussen de aspecten vanuit het BIC-model en de aanvullende aspecten. De aanvullende aspecten zijn uiteindelijk hercodeerd tot drie thema's die volgens de medewerkers en gezinnen invloed hebben op de beoordeling, namelijk motivatie, bejegening en transparantie. Binnen de codering is vervolgens een contrast gemaakt tussen de codering van de medewerkers en de gezinnen, via deze wijze zijn de verschillen zichtbaar geworden. Uiteindelijk lag er een thematische map met de 14 BIC condities en thema's motivatie, bejegening en transparantie, die basis heeft geboden voor het opstellen van de resultaten.

In de resultaten wordt per BIC-domein kort aangegeven welke inhoudelijke elementen zijn benoemd die belangrijk zijn in het tot stand komen van de beoordeling van het domein. Vervolgens wordt in de aanvullende thema's motivatie, bejegening en transparantie uitgelegd hoe deze worden meegewogen in de beoordeling van de pedagogische kwaliteit. Ten slotte zijn er vanuit de resultaten conclusies getrokken.

Resultaten

Uiteindelijk zijn er negen interviews afgenomen. Er zijn vier ouders van gezinnen geïnterviewd en vijf medewerkers die betrokken zijn geweest bij het proces van deze gezinnen. De leeftijd van de kinderen binnen de gezinnen varieert tussen de nul en vijftien jaar, met een gemiddelde van 10 jaar. Drie gezinnen zijn geplaatst binnen organisatie X middels een gedwongen spoedplaatsing, één gezin is vrijwillig opgenomen. De verblijfsduur van de gezinnen varieert tussen de elf tot 18 weken, met een gemiddelde van 13 weken. Alle gezinnen hebben een positieve beoordeling gehad vanuit het opvoedonderzoek, wat betekent dat er sprake is van Goed Genoeg Ouderschap. Organisatie X heeft bij alle gezinnen een advies gegeven voor vervolghulpverlening in de ambulante context. In tabel 2 is te zien dat er een duidelijk verschil zit in de scores van de beoordeling van de ouders en de medewerkers. De ouders beoordelen zichzelf met gemiddeld 44 punten, waar de medewerkers ze beoordelen met gemiddeld 36,3 punten. Per gezin is te zien dat er bij de beoordelingen van drie (1, 2, 4) van de vier gezinnen een duidelijk verschil zit tussen de scores van de ouders zelf en de medewerkers. Bij gezin drie komen de scores van de ouders en de medewerker precies overeen. In de tabel 2 zijn de scores van de BIC-P en de BIC-Q uiteengezet per domein vanuit het BIC-model, met daarbij de gemiddelde scores.

Tabel 2

BIC-scores per categorie

	Directe omgeving								Wijdere omgeving						directe omgeving	wijdere omgeving	Totaal	
	Adequate verzorging	Veilige fysieke directe omgeving	Affectief klimaat	Opvoedings-structuur	Adequaat voorbeeld-gedrag van ouders	Interesse in het kind	Continuïteit in de opvoeding en verzorging	Veilige fysieke wijdere omgeving	Respect	Sociaal netwerk	Educatie	Omgang met leeftijds-genoten en vrienden	Adequaat voorbeeld-gedrag in de samenleving	Stabiliteit van levensomstan-digheden van het gezin				
Gezin 1	BIC-P	Goed	Goed	Goed	Goed	Voldoende	Goed	Voldoende	Goed	Goed	Voldoende	Goed	Matig	Goed	Goed	26	25	51
	BIC-Q	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Matig	Voldoende	Matig	Voldoende	Voldoende	Matig	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Matig	19	19	38
Gezin 2	BIC-P	Goed	Goed	Goed	Voldoende	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed	Matig	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Goed	27	23	50
	BIC-Q	Voldoende	Voldoende	Matig	Matig	Matig	Voldoende	Matig	Voldoende	Voldoende	Matig	Goed	Voldoende	Voldoende	Matig	17	20	37
Gezin 3*	BIC-P	Goed	Voldoende	Goed	Voldoende	Matig	Voldoende	Voldoende	Matig	voldoende	Voldoende	-	-	Voldoende	Voldoende	22	14	36
	BIC-Q	Goed	Voldoende	Goed	Voldoende	Matig	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Matig	-	-	Voldoende	Voldoende	22	14	36
Gezin 4	BIC-P	Voldoende	Matig	Goed	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Matig	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Matig	Matig	Voldoende	20	19	39
	BIC-Q	Matig	Voldoende	Matig	Matig	Matig	Matig	Matig	Voldoende	Voldoende	Matig	Voldoende	Voldoende	Matig	Matig	15	19	34
M**	BIC-P	3,8	3,3	4	3,3	3	3,5	3	3,3	3,5	2,8	3,3	2,3	3	3,5	23,8	20,3	44
	BIC-Q	3	3	2,8	2,5	2	2,8	2,3	3	3	2	3,3	3	3	2,3	18,3	18	36,3

*Noot: * Bij dit gezin zijn school/vrije tijd en vrienden niet beoordeeld omdat het opvoedonderzoek een pasgeboren baby betrof.*

*** De gemiddelden zijn enkel ter indicatie*

Directe en wijdere omgeving

In tabel 2 is te zien dat binnen de directe omgeving met name in de domeinen *adequate verzorging* ($M_{BIC-P} = 3,8$; $M_{BIC-Q} = 3$) en *veilige fysieke omgeving* ($M_{BIC-P} = 3,3$; $M_{BIC-Q} = 3$) sprake is van een hoge beoordelingen. De domeinen *adequaat voorbeeldgedrag* ($M_{BIC-P} = 3$; $M_{BIC-Q} = 2$) en *continuïteit in de opvoeding en verzorging* ($M_{BIC-P} = 3$; $M_{BIC-Q} = 2,3$) hebben daarentegen lage beoordelingen. De verschillen tussen de medewerkers en de ouders zijn op alle domeinen te zien, maar het grootste verschil in beoordeling is te zien binnen het domein *affectief klimaat* ($M_{BIC-P} = 4$; $M_{BIC-Q} = 2,8$). Hier beoordelen de medewerkers drie van de vier gezinnen (1, 2, 4) beduidend lager dan dat de ouders zichzelf beoordelen.

Wat betreft de wijdere omgeving is te zien in tabel 2 dat er hoge beoordelingen zijn op de domeinen *respect* ($M_{BIC-P} = 3,5$; $M_{BIC-Q} = 3$) en *educatie* ($M_{BIC-P} = 3,3$; $M_{BIC-Q} = 3,3$). Anderzijds is er sprake van een lage beoordeling op het domein *sociaal netwerk* ($M_{BIC-P} = 2,8$; $M_{BIC-Q} = 2$). Binnen de beoordelingen van de wijdere omgeving is bij vier domeinen te zien dat de ouders zichzelf gemiddeld hoger beoordelen dan de medewerkers dat doen. Bij het domein *educatie* ($M_{BIC-P} = 3,3$; $M_{BIC-Q} = 3,3$) en *adequaat voorbeeldgedrag in de omgeving* ($M_{BIC-P} = 3$; $M_{BIC-Q} = 3$) is er gemiddeld gezien sprake van een gelijke beoordeling. Binnen het domein *omgang met leeftijdsgenoten* ($M_{BIC-P} = 2,3$; $M_{BIC-Q} = 3$) beoordelen de ouders zichzelf lager dan de medewerkers dat doen. Het grootste verschil in beoordeling is te zien binnen het domein *stabiliteit van de levensomstandigheden* ($M_{BIC-P} = 3,5$; $M_{BIC-Q} = 2,3$). Hier beoordelen de medewerkers drie van de vier gezinnen (1, 2, 4) beduidend lager dan dat de ouders zichzelf beoordelen. In tabel 3 zijn de verschillende elementen per BIC-domein genoemd die worden meegenomen in de beoordeling van de pedagogische kwaliteit. Deze worden onder de tabel verder toegelicht.

Tabel 3

Belangrijke elementen in de beoordeling van de BIC-domeinen benoemd door ouders en medewerkers

	Directe omgeving				Wijdere omgeving		
	Ouders & medewerkers	ouders	medewerkers		Ouders & medewerkers	ouders	medewerkers
Adequate verzorging	*Hygiëne *Eetpatroon			Veilige fysieke wijdere omgeving	*Ongezonde relaties *Middelenmisbruik in de omgeving *Invloed van de buurt		
Veilige fysieke directe omgeving				Respect			
Affectief klimaat		*Liefde	*Praktische ondersteuning *Aandacht *Emotionele beschikbaarheid *Emotionele ondersteuning	Sociaal netwerk	*Praktische steun *Mentale steun		
Opvoedingsstructuur	*Structuur *Voorspelbaarheid			Educatie			*Zorgen binnen de school
Adequaat voorbeeldgedrag van ouders	*Goed voorbeeldgedrag *Emotionele beschikbaarheid	*Geen ruzie *Schelden,	*Praten over emoties *Om hulp mogen vragen	Omgang met leeftijdsgenoten en vrienden		*Vrienden voor de kinderen	
Interesse in het kind	*Tijd *Aandacht			Adequaat voorbeeldgedrag in de samenleving	*Geen middelenmisbruik *Geweld en ruzie		
Continuïteit in de opvoeding en verzorging		*Structuur *Begrenzing *Voorspelbaarheid	*Verandering vasthouden *Aannemen en zelfstandig inzetten van handvatten	Stabiliteit van levensomstandigheden van het gezin			*Verleden *Externe factoren

Directe omgeving

Adequate verzorging

Het oordeel van het BIC domein adequate verzorging komt bij drie van de vier gezinnen (1, 2, 4) niet overeen. Gemiddeld gezien beoordelen de ouders zichzelf hoger ($M_{\text{BIC-P}} = 3,8$; $M_{\text{BIC-Q}} = 3$). Tijdens het interview wordt door de medewerker (5) aangegeven dat er nadrukkelijk gelet is op het *douchen*, *tandenpoetsen* en het *eetpatroon* van de kinderen. Door de andere ouders en medewerkers wordt in de interviews aangegeven dat dit domein aan bod komt tijdens de BIC-besprekingen die elke week plaatsvinden. Er wordt toegelicht wat de medewerkers belangrijk vinden binnen dit domein, zaken zoals de *hygiëne* van zowel de ouders zelf als de kinderen. Daarnaast wordt er door de medewerkers aangegeven dat dit domein standaard geobserveerd wordt. Medewerker 1 zegt *‘In dit geval zijn er geen zorgen over de hygiëne en verzorging. We observeren het dan wel, maar het kan dan wel heel snel omdat je weet en ziet dat het wel goed zit.’*

Veilige fysieke directe omgeving

Het oordeel op de BIC conditie veilige fysieke directe omgeving komt bij één gezin (3) overeen en bij drie gezinnen niet. De medewerkers beoordelen dit domein gemiddeld met een voldoende ($M_{\text{BIC-P}} = 3$) en de ouders beoordelen zichzelf gemiddeld met $M_{\text{BIC-Q}} = 3,3$. Uit de interviews komt naar voren dat dit een belangrijk element is in de beoordeling van de gezinsopname voor zowel de medewerkers als de ouders. Belangrijke aspecten die door zowel de medewerkers als de ouders werden genoemd met betrekking tot het domein veilige fysieke directe omgeving zijn *middelenmisbruik* en *huiselijk geweld*. Bij drie van de vier gezinnen werd door zowel de medewerkers als de ouders benoemd dat met name de aan- of afwezigheid van de (ex)-partner een rol speelde in de beoordeling van dit domein. Tijdens de interventie ‘Tijdelijke Gezinsopname is dit domein constant onder de aandacht bij de medewerkers. Zo vertelt medewerker 3 over een specifieke situatie *‘in het traject kwam wel naar voren dat het middelengebruik weer aan de orde kwam, dus dat maakte een onveilige situatie, toen is gezegd als je hier mee door gaat dan gaan je kinderen echt uit huis.’*

Affectief klimaat

Het oordeel op het BIC domein affectief klimaat komt bij drie van de vier gezinnen (1, 2, 4) niet overeen. Binnen dit domein is sprake van de grootste discrepantie in beoordeling, waarbij de ouder zichzelf beoordelen met goed ($M_{\text{BIC-P}} = 4$) en de medewerkers ze beoordelen met $M_{\text{BIC-Q}} = 2,8$. Daarnaast is er inhoudelijk gezien sprake van een verschil in perspectief. De medewerkers vinden het vooral belangrijk om te zien of de kinderen de juiste mate van ondersteuning krijgen

vanuit de ouders. Dit betreft *praktische ondersteuning* en *aandacht*, maar ook *emotionele beschikbaarheid* en *emotionele ondersteuning* voor het kind. Medewerker 2 noemt *'Ik kijk naar wat moeder zegt, hoe nodigt ze de kinderen uit, zie je dingen van de kinderen naar moeder toe, bijvoorbeeld dat ze hun problemen bespreken'*. Anderzijds benoemen de ouders dat voor hun het aspect *liefde* belangrijk is voor het kind binnen het domein affectief klimaat. Alle ouders geven aan liefde voor hun kind te hebben en ze daarmee het affectieve klimaat te bieden wat ze nodig hebben. Ouders 4 noemen tijdens het interview *'Kijk aan de liefde voor mijn kinderen heeft het nooit gelegen.'*

Opvoedingsstructuur

Het oordeel op het BIC domein opvoedingsstructuur komt bij drie van de vier gezinnen (1, 3, 4) niet overeen. Gemiddeld gezien beoordelen de ouders zichzelf hoger ($M_{\text{BIC-P}} = 3,3$; $M_{\text{BIC-Q}} = 2,5$). Onder de conditie opvoedingsstructuur wordt door zowel de medewerkers als de ouders de *structuur* binnen de dag en week als belangrijkste aspect genoemd. Zowel de medewerkers als de ouders geven aan dat een goede structuur zorgt voor *voorspelbaarheid* voor de kinderen. Alle ouders geven tijdens de interviews aan hier veel over geleerd te hebben. Ouders 2 noemen *'Er kunnen meer regels en afspraken worden gemaakt en worden geïmplementeerd. En consequent blijven is een doorlopend proces'*.

Adequaat voorbeeldgedrag van ouders

Het oordeel op het BIC domein adequaat voorbeeldgedrag van ouders komt bij drie van de vier gezinnen (1, 2, 3) niet overeen. De medewerkers beoordelen alle gezinnen op matig ($M_{\text{BIC-Q}} = 2$). De ouders scoren zichzelf gemiddeld voldoende ($M_{\text{BIC-P}} = 3$). Onder de conditie adequaat voorbeeldgedrag geven de medewerkers aan het belangrijk te vinden dat je een *goed voorbeeld* geeft op verschillende gebieden. Een belangrijk aspect dat door de medewerkers werd benoemd is het *emotioneel beschikbaar* zijn, het *praten over emoties* en laten zien aan je kinderen dat je *om hulp mag vragen*. De ouders benoemden onder het domein adequaat voorbeeldgedrag eveneens dat je een goed voorbeeld moet geven aan je kinderen, maar benoemden als belangrijk aspect dat je *geen ruzie* moet maken of *schelden*. Twee ouders noemen specifiek dat het binnen dit domein belangrijk is om emotioneel beschikbaar te zijn. Zo zeggen ouders 4 *'Meer structuur, duidelijkheid, nee is nee, dat soort dingen vooral. En heel veel blijven praten met elkaar, in contact blijven, dat is ook wel heel belangrijk.'*

Interesse in het kind

Het oordeel op het BIC domein interesse in het kind komt bij drie van de vier gezinnen (1, 3, 4) niet overeen. De medewerkers beoordelen de gezinnen gemiddeld met $M_{\text{BIC-Q}} = 2,8$, waar de

ouders zichzelf scoren met $M_{BIC-P} = 3,5$. Tijdens de interviews wordt door de medewerker (5) benoemd dat het belangrijk is dat er *tijd* en *aandacht* is voor het kind, wat kan worden toegeschoven onder dit domein. Tijdens het interview met ouders 2 wordt benoemd hoe de situatie was omtrent dit domein voor de opname *'In deze tijd was ik zo druk met mezelf en had ik zo veel stress, dan had ik geen tijd voor de kinderen.'* Verder is dit domein tijdens de interviews niet specifiek aan bod gekomen.

Continuïteit in de opvoeding en verzorging

Het oordeel op de BIC conditie continuïteit in de opvoeding en verzorging komt bij twee van de vier gezinnen (1, 2) niet overeen. Gemiddeld gezien beoordelen de ouders zichzelf hoger dan de medewerkers de gezinnen beoordelen ($M_{BIC-P} = 3$; $M_{BIC-Q} = 2,8$). Vanuit de medewerkers wordt dit domein in vrijwel alle interviews bestempeld als belangrijk in de beoordeling. De medewerkers vonden het met name belangrijk om te zien of de *aangeboden handvatten werden aangenomen* en *vervolgens zelfstandig werden ingezet*. Medewerkers geven aan dat de (verwachte) continuïteit belangrijk is om een advies te kunnen vormen voor het vervolg van het gezin. Een belangrijk aspect dat werd benoemd is dat in een relatief kort tijdsbestek besloten moet worden of de gemaakte *verandering vastgehouden* kan worden. Medewerker 2 zegt *'Hierin zie je dan wel de overlap met de continuïteit. Want het is niet fragiel, maar de verandering is wel pril.'* Doordat het vasthouden van de nieuw geleerde handvaten lastig te voorspellen is, zijn de medewerkers voorzichtiger in de scoring. Hoewel de ouders zichzelf hoger scoren dan de medewerkers, wordt in de interviews het belang van het continueren van de opvoeding en verzorging wel benoemd. Met name de elementen *structuur*, *begrenzing* en *voorspelbaarheid* worden hierin door de ouders genoemd. Een belangrijk aspect dat genoemd wordt door de ouders is dat ze hier blijvend aan moeten werken en het voor lange tijd moeten vasthouden. Ouders 1 zeggen over dit domein: *'Ik heb wel geleerd consequenter te zijn, ook in de toekomst, vooral richting mijn zoontje die is nog maar vier. Die heeft echt nog wel begrenzing nodig. Dat ben ik niet gewend vanuit mijn dochters, dus daar werk ik wel aan. Dat heb ik wel echt geleerd.'*

Wijdere omgeving

Veilige fysieke wijdere omgeving

Het oordeel van het domein veilige fysieke wijdere omgeving komt niet overeen bij drie van de vier gezinnen (1, 2, 3). In sommige casussen beoordeelden de ouders de situatie beter dan de medewerkers, gelijk of andersom. De medewerkers beoordelen alle gezinnen met een voldoende ($M_{BIC-Q} = 3$), waar de gezinnen zichzelf gemiddeld iets hoger beoordelen met $M_{BIC-P} = 3,3$. In de interviews is door zowel de ouders als de medewerkers benoemd dat dit domein soms lastig te beoordelen was, omdat de woonomgeving onderhevig was aan verandering. Inhoudelijk komt het perspectief van de ouders en medewerkers over dit domein overeen. Zowel de ouders als de medewerkers benoemden ***ongezonde relaties***, ***middelenmisbruik in de omgeving*** en ***invloed van de buurt*** als belangrijke aspecten in dit domein. Zo noemt medewerker 3 *‘Ze moest uit de omgeving weg omdat de vriend van de moeder veel huiselijk geweld bracht; Was ze teruggegaan naar de oude buurt, dan kon het gehele traject de prullenbak in.’*

Vanuit het ouderperspectief wordt er binnen dit domein ook gereflecteerd op de veiligheid binnen de omgeving van organisatie X. Zo noemen ouders 1: *‘Ze zijn bijvoorbeeld heel lang met de parkeerplaats bezig geweest. Dat was voor kinderen wel echt onveilig, er lagen overal losse stenen. Voor de kinderen gevaarlijk en als je zelf naar de rookplek liep dan ging je bijna op je smoel.’*

Respect

Het oordeel op de BIC conditie respect komt bij twee gezinnen (3, 4) overeen en bij twee gezinnen niet. De medewerkers beoordelen alle gezinnen met een voldoende ($M_{BIC-Q} = 3$), waar de ouders zichzelf gemiddeld scoren met $M_{BIC-P} = 3,5$. Dit domein is vanuit de interviews niet naar voren gekomen, mede omdat deze bij alle gezinnen minimaal een voldoende is gescoord.

Sociaal netwerk

Het oordeel op het domein sociaal netwerk komt bij drie van de vier gezinnen (1, 3 4) niet overeen. Waar de medewerkers in alle casussen een matig scoren, vinden de drie ouders dat dit in hun situatie voldoende is. Gemiddeld beoordelen de ouders zichzelf hoger ($M_{BIC-P} = 2,8$; $M_{BIC-Q} = 2$). Vanuit de medewerkers wordt gesteld dat deze score gebaseerd is op het hebben van contacten die het gezin de ondersteuning kunnen bieden die ze nodig hebben. Belangrijke aspecten die hierin genoemd worden zijn ***steun in de praktische zin*** zoals oppas of iemand die helpt met vervoer of boodschappen, maar ook ***mentale steun*** wanneer er een tegenslag is of

het even niet lukt. De ouders noemden dit eveneens, maar gaven aan geen behoefte te hebben aan een hele grote sociale kring. Een aantal ouders geven aan graag op hunzelf te zijn en tevreden te zijn met een aantal goede contacten. Ouders 4 stellen: *‘Sociaal netwerk ook, maar ik kies ervoor om mensen te hebben waar ik echt wat aan heb dan van die loze vrienden die je vrienden noemt maar geen steun van ervaart.’* Als kanttkening geven de medewerkers aan dat dit onderdeel lastig te beoordelen is vanuit de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’. Er kan een sociale kaart gemaakt worden, maar deze informatie komt vaak vanuit de ouders zelf of vanuit derden. Daarbij kan lastig in kaart gebracht hoe de steun eruitziet vanuit de contacten die er zijn. Medewerker 2 noemt: *‘Wie zijn de steunbronnen. Hoewel we dit wel in kaart kunnen brengen is niet duidelijk hoe de steun dan geboden wordt. Is dit praktisch of is dit ook emotionele steun.’*

Educatie

Het oordeel op het BIC domein educatie kwam bij twee van de drie gezinnen (1, 2) niet overeen en is bij één gezin (3) niet gescoord. Gemiddeld gezien beoordelen de ouders en medewerkers gelijk ($M_{\text{BIC-P}} = 3,3$; $M_{\text{BIC-Q}} = 3,3$). De medewerkers geven bij dit domein aan dat het niet op de voorgrond staat in de beoordeling van de pedagogische omgeving binnen de interventie. Er vindt een check plaats of er *schoolgang* plaatsvindt en of er *zorgen* worden ervaren. De medewerkers geven aan dat hier meer aandacht aan wordt besteed wanneer er een ambulante vervolgt raject geadviseerd is, omdat dit domein dan beter in beeld is. Een belangrijk aspect dat werd genoemd is dat interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ in sommige gevallen ook invloed heeft op de mogelijkheden van de schoolgang. Zo noemt medewerker 2: *‘In deze casus bijvoorbeeld, sinds die moeder hier is met haar dochters en zoontje gaat een van die dochters bijna niet naar school. Maar thuis was dit geen probleem.’* Door de ouders wordt aangegeven dat zij educatie belangrijk vinden en het belangrijk vinden dat hun kinderen naar school gaan. Over een vorm van educatie binnenshuis wordt niet gesproken.

Omgang met leeftijdsgenoten en vrienden

Het oordeel op het BIC domein omgang met leeftijdsgenoten en vrienden komt niet overeen. Bij één gezin (3) is dit domein niet gescoord. Opvallend is dat de ouders de omgang van hun kinderen met leeftijdsgenoten en vrienden gemiddeld lager beoordelen dan dat de medewerkers dat doen ($M_{\text{BIC-P}} = 2,3$; $M_{\text{BIC-Q}} = 3$). Vanuit de interviews wordt duidelijk dat dit domein minder zichtbaar is binnen de gezinsopname. Er wordt genoemd dat dit domein wordt beoordeeld aan de hand van de informatie die voortkomt uit de gesprekken met de ouders en soms kinderen. In sommige gevallen wordt de ontvangen visite meegenomen in dit domein.

Doordat deze informatie niet duidelijk is, wordt dit domein gemiddeld gescoord door de medewerkers. Door de ouders wordt benoemd dat ze het belangrijk vinden dat hun kinderen **vrienden** hebben. Enkele ouders (1, 4) geven echter aan dat het lastig is doordat de kinderen op zichzelf zijn of een diagnose hebben die hun beperkt in het sociale contact. Daarnaast wordt door een gezin (1) benoemd dat de omgang met leeftijdsgenoten binnen de interventie ‘Tijdelijk Verblijf’ erg lastig is. Ouders 1 vertellen: *‘Gelukkig had ik nog wel connectie met andere moeders, waardoor ik even kon ontsnappen van de situatie of even wat kon ondernemen, maar dat was voor de kinderen niet zo. Die konden geen aansluiting vinden bij de andere jeugd.’*

Adequaat voorbeeldgedrag in de samenleving

Het oordeel op het BIC domein adequaat voorbeeldgedrag in de samenleving komt bij twee gezinnen overeen en bij twee gezinnen niet. Gemiddeld gezien beoordelen de medewerkers en ouders echter hetzelfde ($M_{BIC-P} = 3$; $M_{BIC-Q} = 3$). Onder adequaat voorbeeldgedrag vonden zowel de medewerkers en ouders het belangrijk dat ze zich bevinden in een veilige omgeving met vriendelijke mensen. Belangrijke aspecten die genoemd werden was dat er vooral **geen** sprake moest zijn van **middelenmisbruik**, **geweld** en **ruzie**. Als kanttekening werd benoemd dat dit domein meer aan bod komt in de eventuele ambulante hulpverlening. Anderzijds was in sommige gevallen al voor de opname duidelijk dat er een verhuizing moest plaatsvinden om dit domein tot een voldoende te kunnen beoordelen. Zo noemt medewerker 3: *‘Ja teveel slechte invloeden. Drank bij de buurvrouw, vriend tegenover haar; Ja maar ze wou het zelf ook wel. Ze voelde zich er niet meer veilig.’* In dit specifieke geval wouden de ouders ook graag verhuizen vanwege de veiligheid en slechte invloeden in de omgeving.

Stabiliteit van levensomstandigheden van het gezin

Het oordeel op het BIC domein stabiliteit van levensomstandigheden van het gezin komt bij drie van de vier gezinnen (1, 2, 4) niet overeen. Binnen dit domein is een grote discrepantie te zien in de beoordeling, waarbij de ouders zichzelf hoger beoordelen. ($M_{BIC-P} = 3,5$; $M_{BIC-Q} = 2,3$). Tijdens de interviews met de medewerkers wordt aangegeven dat er wordt gekeken naar het **verleden** en dat ze een inschatting maken hoe het na de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ in de toekomst zal gaan. Daarbij wordt rekening gehouden met **externe factoren** zoals het beschikbare sociale netwerk. In de ideale situatie probeert organisatie X tijdig een ambulant gezinswerker in te schakelen die een paar keer bij het huis van het gezin is geweest, voordat het gezin weer naar huis gaat. Op deze manier proberen ze te achterhalen of bepaalde risico’s nog getackeld moeten worden. Benoemd wordt dat dit in de praktijk niet altijd haalbaar is.

Tijdens het interview met ouders 1 geven deze aan dat ze de wijze van beoordelen niet begrijpen. Ze zeggen het volgende: *'Ja maar dat is puur op het verleden, daarvoor snap ik ook niet waarom dat wordt meegenomen. Het onderzoek is toch van nu en niet van toen? En het verblijf is ook geen stabiele omgeving. Dus dan scoort iedereen automatisch zwak.'*

Overige aspecten

Tijdens het interview zijn er buiten de BIC domeinen om nog andere aspecten genoemd die van invloed zijn op de beoordeling van het pedagogische klimaat door organisatie X en de gezinnen. Dit betreft motivatie, bejegening en transparantie.

Motivatie

Tijdens de interviews wordt door de medewerkers aangegeven dat ze in de beoordeling buiten de BIC domeinen het thema motivatie meenemen. Zo geven alle medewerkers aan dat de mate van inzet en motivatie van de ouders een rol heeft gespeeld in de uiteindelijke positieve beoordeling van de gezinsopname. Medewerker 1 noemt: *'Is die intrinsieke motivatie dan ook iets wat jullie meenemen in de beoordeling?; Ja, dat neem ik wel mee. Het komt wel terug in de beantwoording van de onderzoeksvragen. Het is natuurlijk ontzettend belangrijk in de kans van slagen van welk traject dan ook.'* Hiermee stellen de medewerkers dat motivatie iets zegt over de potentiële veranderbaarheid en dus meegenomen wordt in de beoordeling hoe het toekomstbeeld van de gezinnen eruit zal zien. Tegelijkertijd noemen de gezinnen dat hun motivatie hun heeft geholpen om veel uit de interventie 'Tijdelijk Gezinsverblijf' te halen en om het geleerde vast te houden. Zo noemt gezin 2: *'De eerste stap is nu gezet dat ik me er bewust van ben, en ik ben gemotiveerd.'* Aansluitend noemt gezin 4: *'Het was ook echt nodig en wij waren echt gemotiveerd als gezin. We wouden heel graag. Dus voor ons was het voor ons heel fijn dat we hier terecht konden.'*

Naast het thema motivatie op zichzelf wordt motivatie ook in combinatie met continuïteit genoemd tijdens de interviews door de medewerkers. Medewerkers stellen dat het hebben van motivatie om een verandering door te zetten, iets zegt over de mogelijkheid om dit te kunnen vasthouden in de toekomst. Zo stelt medewerker 2: *welke motivatie ze hebben gevonden om het goed te doen voor hun kind. Want dat geeft vaak ook een heleboel hoop dat het toch stabiel en continuïteit blijft geven en dat schrijf ik vaak rond de domeinen wel weg'.*

Bejegening

Ten tweede noemen zowel de medewerkers als de ouders dat de bejegeningwijze van groot belang is in de ervaring tijdens de interventie 'Tijdelijk Gezinsverblijf'. Vanuit de ouders

worden met name twee aspecten genoemd. Enerzijds geeft een deel van de ouders (3, 4) aan zich heel gesteund te hebben gevoeld. Ze zeggen dat ze tijdens de observatiemomenten in hun kracht werden gezet en daardoor ook meer om hulp durfden te vragen. Ze hebben het gevoel dat de medewerkers naast hun lopen en niet boven hun staan. Alle medewerkers geven aan dat de nadruk in de bejegening wordt gelegd op het maken van verbinding en wederzijds vertrouwen. Anderzijds hadden enkele ouders (1, 2) het gevoel gecontroleerd en beoordeeld te worden.

Transparantie ten opzichte van de beoordeling

Het thema transparantie werd tijdens de interviews aangehaald door een aantal ouders (1, 2). Deze ouders hebben aangegeven niet goed te weten wanneer ze iets goed of fout doen. Voor hen was het niet duidelijk hoe de beoordeling van de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ werd onderbouwd. De ouders (1, 2) hebben het gevoel gehad dat de aanwezige gezinnen verschillend werden behandeld, wat resulteerde in onduidelijkheid en onzekerheid. De ouders gaven aan op enkele punten behoefte te hebben aan positieve feedback. Anderzijds wordt door ouders (3) benoemd dat zij juist veel openheid en duidelijkheid tijdens het gehele traject hebben ervaren en dat ook als er prettig te hebben ervaren. Ouders 3 noemen: *‘En dat vind ik het fijne aan hier. Ze benoemen meer wat je al goed doet. Ze benoemen natuurlijk ook waar je nog aan moet werken maar vooral ook wat je al goed doet.’* Daarnaast werd er door een aantal ouders (1, 2) aangegeven dat er onduidelijkheid was op het gebied van de beoordeling op zichzelf. Ouders geven aan dat beoordelingen vanuit het BIC-model niet waren gedeeld of toegelicht of dat intentie van een vervoltraject niet duidelijk was. Zo geven ouders 1 aan *‘Nouja iets meer duidelijkheid en het van tevoren aangeven. Ik kreeg dit pas op het einde te horen. Ik had het gevoel dat ik het goed deed. Maar op deze punten scoorde ik zwak en ik vroeg me af waarom dit nooit aan mij is verteld.’*

Conclusie

Het doel van thesisonderzoek was het onderzoeken of de kwaliteit van de pedagogische omgeving binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ van organisatie X verschillend wordt beoordeeld door de ouders en professionals. Om dit te onderzoeken is de volgende hoofdvraag opgesteld: *In hoeverre wordt de kwaliteit van de pedagogische omgeving van organisatie X verschillend beoordeeld door de ouders en professionals?*

Kalverboer en Zijlstra (2006) stellen dat de 14 condities van het BIC-model de condities zijn waaronder een jeugdige zich optimaal kan ontwikkelen. Vanuit de besluitvorming kan vervolgens gesteld worden dat deze 14 condities de basis vormen om de pedagogische kwaliteit binnen de gezinsopname te beoordelen. In dit onderzoek wordt het verschil in perspectief op basis van deze 14 condities vanuit het BIC-model onderzocht.

Vanuit de resultaten in de BIC-Q en BIC-P vragenlijsten is allereerst is duidelijk geworden dat de ouders zichzelf positiever beoordelen dan dat de medewerkers dat doen (MBIC-P= 44; MBIC-Q= 36,3). Vanuit de interviews is echter duidelijk geworden dat er vanuit het medewerker- en ouderperspectief grotendeels wel inhoudelijke overeenstemming is over de aspecten die meegenomen worden binnen het beoordelen van de BIC-domeinen.

Inhoudelijke verschillen ten aanzien van de beoordeling komen vooral naar voren in de domeinen affectief klimaat en adequaat voorbeeldgedrag. Ouders leggen met name de nadruk op liefde, geen ruzies en scheldwoorden. Vanuit het hulpverleners perspectief wordt dit breder bekeken waarbij emotionele ondersteuning, praten over emoties en het vragen om hulp belangrijk zijn in het beoordelen van deze domeinen. Het inhoudelijke verschil zit in het hebben van de vaardigheden om een goed affectief klimaat te kunnen bieden of voorbeeld te zijn, of het vermogen om dit te kunnen inzetten onder alle omstandigheden (Vischer, 2019). Vanuit de literatuur is bekend dat geborgenheid, steun en begrip belangrijk zijn binnen het affectieve klimaat, wat aansluit bij het bredere perspectief van de medewerkers (Zijlstra, 2012). Wat betreft het sociale netwerk beoordelen ouders en medewerkers dat er sprake moet zijn van praktische en mentale ondersteuning, wat overeen komt met Cohen’s (2004;676) definitie van sociale ondersteuning. De ouders geven aan echter geen behoefte te hebben aan een grote sociale kring.

Naast deze inhoudelijke verschillen is gebleken vanuit de resultaten dat domeinen continuïteit in de opvoeding en verzorging en stabiliteit van levensomstandigheden lastig te beoordelen zijn binnen de korte duur van de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’. In de beoordeling geven de ouders hierbij een positiever beeld dan dat de medewerkers dat doen.

De medewerkers geven aan dat zij voorzichtig zijn in de scoring, omdat het vasthouden van de nieuw geleerde handvatten lastig te voorspellen is. Daarbij geven de medewerkers aan dat dit domein wel belangrijk is in het beoordelen van de pedagogische omgeving, om een advies te kunnen geven voor het vervolg van het gezin. Continuïteit zegt namelijk ook iets over het vermogen van de ouders om geleerde handvatten toe te passen in verschillende situaties (Vischer, 2019). Hierin nemen de medewerkers het eerstgenoemde aanvullende aspect motivatie mee. De medewerkers geven aan dat de mate van inzet en motivatie van het gezin meespeelt in de uiteindelijke beoordeling. Hiermee stellen de medewerkers dat motivatie iets zegt over de potentiële veranderbaarheid en de wil om nieuwe gedrag te continueren.

De overig genoemde aspecten die zijn genoemd tijdens de interviews zijn de bejegeningwijze en transparantie. Gebleken is dat het voor sommige ouders lastig is om het hulpverlenersaspect los te koppelen van het beoordelingsaspect. Hier gaat het over de alliantie tussen de ouders en medewerkers binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’. Een onderdeel van de alliantie tussen cliënten en professionals die terugkomt in alle definities vanuit de literatuur is dat een positieve alliantie gezien wordt als een succesfactor binnen een positieve therapeutische verandering (De Greef et al., 2016). Te concluderen is dat de alliantie tussen de ouders en medewerkers invloed kan hebben op de uiteindelijke beoordeling van de pedagogische kwaliteit.

Ten slotte blijkt vanuit de interviews dat de medewerkers in de beoordeling de meeste focus leggen op de eerste zes domeinen vanuit het BIC-model. Aangegeven wordt dat alle BIC domeinen worden gecontroleerd, maar dat de eerste zes echt aan bod komen binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’. Dit resulteert in het feit dat de overige acht domeinen voorzichtig worden gescoord. De ouders geven aan te begrijpen waarom alle domeinen van de BIC aan bod komen en deze ook belangrijk te vinden. Tegelijkertijd wordt het vreemd gevonden dat er beoordelingen gebaseerd op het verleden gedaan worden voor de toekomst. Volgens Kalverboer en Zijlstra (2006) zijn de 14 condities van de BIC belangrijk in de optimale ontwikkeling van de jeugdige. Doordat niet alle condities goed te beoordelen zijn binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ is te concluderen is dat het BIC-model niet geheel aansluit aan de werkwijze binnen de context van de interventie.

Discussie

Methodologische discussie

Een sterk punt vanuit het onderzoek is dat de methode van het onderzoek duidelijk is en navolbaar. Door mixed methods te gebruiken is er allereerst data verzameld vanuit de BIC-vragenlijsten. De BIC-methode is een instrument waarbij de validering al gedaan is (Zijlstra, Kalverboer, et al., 2012; Van Assen et al., 2023). Hierdoor biedt het een goed kader voor de beoordeling van de pedagogische kwaliteit en kon het als leidraad gebruikt worden voor de interviews. Tijdens de interviews zijn er concrete en gerichte vragen gesteld, om uiteindelijk de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden. Bij elke vraag was ruimte voor extra uitleg, waardoor aanvullende aspecten in kaart konden worden gebracht. Gebleken is dat het BIC-model goed aansluit op de beleving van de medewerkers en gezinnen (Struijk, 2023).

Het volgende sterke punt van het onderzoek is dat er twee perspectieven zijn meegenomen, die van de medewerkers en de gezinnen. Daarnaast zijn er bij elk gezin andere medewerkers geïnterviewd, wat zorgt voor een breder beeld.

Het onderzoek had ook enkele beperkingen. Het BIC-model is gevalideerd bij andere doelgroepen, maar nog niet voor de specifieke doelgroep binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’. De vragenlijst is van origine ontwikkeld voor gezinnen in een migratieprocedure. Hierdoor is de vragenlijst niet een-op-een toepasbaar binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’. Vanuit de interviews is daarnaast duidelijk geworden dat de focus binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ met name ligt op de eerste zes domeinen vanuit de BIC. De overige domeinen worden aangehaald, besproken en beoordeeld, maar staan niet op de voorgrond omdat deze volgens de medewerkers lastig te beoordelen zijn. Om deze reden konden zowel de medewerkers als de gezinnen hier inhoudelijk minder over toelichten. Deze beperking is uit voorgaand onderzoek bij organisatie X ook naar voren gekomen (Stuijk, 2023). Het niet volledig aansluiten van de BIC-methodiek kan invloed hebben op de visie van de medewerker op wat een goede pedagogische context inhoud (Baumann, 2011). Wanneer de visies van de medewerkers op het BIC-model inhoudelijk verschillen, kan dit invloed hebben op de resultaten omdat er verschillend kan worden beoordeeld. Gezien de geringe steekproef zijn slechts de visies van deze medewerkers bekend. Daarnaast is het een beperking dat in dit onderzoek enkel de casusfactoren zijn meegenomen vanuit het Decision-Making-Ecology raamwerk (Baumann, 2011), terwijl de andere factoren ook van invloed kunnen zijn op de beoordeling vanuit het BIC-model. Dit is nu niet bekend.

Aansluitend was de tweede beperking de kleine en selecte steekproef. Er was sprake van

een gemakssteekproef, wat een beperking op zichzelf is. Daarnaast maakte de inclusiecriteria dat niet alle gezinnen binnen de gemakssteekproef mee konden werken. Voor dit onderzoek is het onbekend wat het ouderperspectief is van gezinnen die niet de gehele interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ hebben afgerond, wat van invloed kan zijn op de resultaten. Daarbij waren alleen de gezinnen die een beoordeling tot gezinsbehoud hebben gekregen, bereid om mee te werken aan het onderzoek. Op deze manier wordt er een eenzijdig beeld wordt gevormd, wat wellicht niet wordt herkend door gezinnen met een andere eindbeoordeling. Het is belangrijk om het perspectief van de ouders mee te nemen in de beslissingen die worden gemaakt in het belang van het kind (Knorth et al., 2022), maar hoe dit wordt gedaan bij deze gezinnen met een andere eindbeoordeling is nu niet duidelijk. Daarbij zijn er geen onvoldoende beoordelingen gegeven door zowel de ouders en medewerkers. Het is denkbaar dat deze wel degelijk gegeven worden wanneer er bijvoorbeeld een advies tot uithuisplaatsing gegeven wordt. In deze gevallen is het denkbaar dat de discrepantie tussen de beoordelingen van de medewerkers en gezinnen groter is dan in dit onderzoek is geconstateerd. Het ouderperspectief van deze gezinnen is dus niet bekend. Vanuit het Decision Making model is te stellen dat niet alle casusfactoren zijn meegewogen om iets te kunnen zeggen over het verschil in het beoordelen van de kwaliteit van de pedagogische omgeving (Baumann, 2011). Dit kan invloed hebben op de resultaten. waardoor het onduidelijk of de aanbevelingen vanuit dit onderzoek relevant zijn voor alle gezinnen binnen de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’. De gemiddelde scores zijn enkel een indicatie en niet representatief.

Aanbevelingen

Aanbevelingen voor verder onderzoek

De eerste aanbeveling is voor vervolgonderzoek om het gebruik van het BIC model te valideren voor de doelgroep van de interventie gezinsopname. Op deze manier is deze beter toepasbaar zijn binnen de setting van de interventie ‘Tijdelijk Gezinsverblijf’ van organisatie X. De tweede aanbeveling is om een vervolgonderzoek binnen organisatie X uit te voeren waarbij ook de gezinnen met een negatief advies tot gezinsbehoud worden meegenomen. Het is interessant om te onderzoeken op welke gronden deze gezinnen een negatief advies hebben gekregen en hoe het ouderperspectief van deze ouders zich verhoudt tot die met een positieve beoordeling. Dit kan gedaan worden door de BIC-P standaard te laten invullen door alle ouders aan het einde van de interventie en deze te vergelijken met de BIC-Q. Indien mogelijk kunnen er aanvullend interviews worden afgenomen.

Ten slotte wordt de aanbeveling gedaan om te onderzoeken hoe de aspecten motivatie,

bejegening en transparantie worden meegewogen in de eindbeoordeling en hoe deze zich verhouden tot de domeinen vanuit het BIC-model. Aanbevolen wordt om dit op kwalitatieve wijze te doen middels interviews of middels observaties.

Aanbevelingen voor de praktijk

Voor de praktijk wordt allereerst aanbevolen om de wijze van beoordeling van de laatste acht domeinen vanuit het BIC-model door te ontwikkelen. Zodat deze bij elke gezin op een zorgvuldige wijze beoordeeld kunnen worden en een goed beeld geven van de bredere omgeving van het gezin.

Ten tweede is het van belang dat voor de medewerkers inzichtelijk wordt gemaakt op welke manier de 14 BIC-domeinen en de aanvullende aspecten motivatie, bejegening en transparantie moeten worden meegenomen in het beoordelen van de pedagogische kwaliteit. Motivatie is een basisvoorwaarde om een behandeltraject succesvol te maken, anderzijds zegt het niet meteen iets over de potentiële veranderbaarheid. Vanuit de literatuur wordt duidelijk dat motivatie bepaalt hoe een cliënt geneigd is om zich in een hulpverlenerssituatie te gedragen (Yperen et al.). Daarbij wordt gesteld dat motivatie geen stabiele eigenschap is, maar te beïnvloeden is door bijvoorbeeld hulpverleners (Yperen et al.). De mate van motivatie en de taxatie van veranderbaarheid zijn daarbij van groot belang in het bepalen van de inzet van hulp (Pameijer et al., 2011). Voor de medewerkers moet inzichtelijk gemaakt worden in welke mate motivatie invloed heeft op de potentiële veranderbaarheid en hoe deze vervolgens meegewogen kan worden in de eindbeoordeling. Wat betreft transparantie wordt geadviseerd om de beoordeling aan de hand van het BIC-model op vaste momenten met de gezinnen door te nemen en transparant te zijn in de behaalde successen en de ontwikkelpunten. Ten slotte wordt er op het gebied van bejegening geadviseerd om te overwegen op welke manier het bieden van hulpverlening kan worden gescheiden van het beoordelingsproces. Op deze manier kan er een positieve alliantie tot stand komen tussen de gezinnen en de medewerkers, wat als een van de succesfactoren wordt gezien binnen de therapeutische verandering (De Greef et al., 2016).

Vanuit het onderzoek is te concluderen dat de ouders zichzelf hoger beoordelen dan de medewerkers dat doen (MBIC-P= 44; MBIC-Q= 36,3). Inhoudelijk is er grotendeels overeenstemming over de aspecten die van belang zijn in het beoordelen van de pedagogische omgeving vanuit de 14 condities vanuit het BIC-model. Binnen de domeinen affectief klimaat en adequaat voorbeeldgedrag is er sprake van een verschil in perspectief. Dit verschil in

perspectief zit in het bezitten van de vaardigheid van het domein, of het bezitten van het vermogen om de vaardigheid in alle omstandigheden toe te passen.

Referenties

- Baumann, D. J., Dalgleish, L., Fluke, J., & Kern, H. (2011). *The decision-making ecology*. Washington, DC: American Humane Association.
- Bodden, D., & Dekovic, M (2010). Multiprobleemgezinnen ontrafeld. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 49 (2010), 259-271.
- Cohen, S. 2004. Social relationships and health. *American Psychologist* 59:676-684. <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.59.8.676>
- De Greef, M., Pijnenburg, H. M., Van Hattum, M. J. C., McLeod, B. D., & Scholte, R. H. J. (2016). Parent-Professional Alliance and Outcomes of Child, Parent, and Family Treatment: A Systematic Review. *Journal Of Child And Family Studies*, 26(4), 961–976. <https://doi.org/10.1007/s10826-016-0620-5>
- Kalverboer, M.E. (2010). Januari 2010. Pedagogiek en recht: schijnbare tegenstelling? *Ontmoetingen Voordrachtenreeks van het Lutje Psychiatrisch-Juridisch Gezelschap*, 16, 47-59.
- Kalverboer, M., & Zijlstra, A. (2006). Het belang van het kind in het Nederlands recht; voorwaarden voor ontwikkeling vanuit een pedagogisch perspectief. *SWP*. <https://research.rug.nl/en/publications/het-belang-van-het-kind-in-het-nederlands-recht-voorwaarden-voor->
- Knorth, E. J., Bouma, H., Grietens, H., & López, M. L. (2022). The Child Protection System in the Netherlands: Characteristics, Trends and Evidence. *Oxford*. <https://research.rug.nl/en/publications/the-child-protection-system-in-the-netherlands-characteristics-tr>
- Knot-Dickscheit, J., Knorth, E. J. (2019) *Gezinnen met meervoudige en complexe problemen*. Lemniscaat
- Kok, J.F.W. (1997). *Specifiek opvoeden. Orthopedagogische theorie en praktijk*. Utrecht: De Tijdstroom.
- Louwerse-Verboom, H. (2021). *De kwaliteit van de opvoedingsomgeving: Een onderzoek naar de betrouwbaarheid en validiteit van de BIC-P*. [Ongepubliceerde masterthesis]. Rijksuniversiteit Groningen.
- Mehlkopf, P. (2008). Een kwestie van goed regelen: Over multiprobleemgezinnen, coördinatie van zorg en gezinscoaching. Handreiking bij implementatie. *JSO Expertisecentrum voor Jeugd, Samenleving en Opvoeding*.

- Organisatie X. (z.d.). *Interventie Gezinsverblijf*. <https://www.organisatiex.nl/interventie-gezinsverblijf/>
- Organisatie X. (2023). Werkwijzen.
- Pameijer, N.K. & Draaisma, N. (2011). *Handelingsgerichte diagnostiek in de jeugdzorg. Een kader voor besluitvorming*. Leuven: Acco
- Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming. (2020, 16 juni). *Een definitie van gezinnen met meervoudige en complexe problemen*. Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming. <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/gezinnen-met-meervoudige-en-complexe-problemen/definitie-en-kenmerken/een-definitie/>
- Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming. (2023, 21 juni). *Interventies inzetten*. Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming. <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/uithuisplaatsing-en-terugplaatsing/voorkomen-van-uithuisplaatsing/interventies-inzetten/>
- Struijk, I. (2023). *Weet wat speelt, het kind in beeld: Onderzoek naar de beoordeling van de pedagogische leefomgeving van het kind met behulp van de BIC-Q vragenlijst*. [Ongepubliceerde masterthesis]. Rijksuniversiteit Groningen.
- Tim Tausendfreund, Jana Knot-Dickscheit, Gisela C. Schulze, Erik J. Knorth & Hans Grietens (2016) Families in multi-problem situations: Backgrounds, characteristics, and care services, *Child & Youth Services*, 37:1, 4-22, doi: 10.1080/0145935X.2015.1052133
- Tuenter, T., Hooijsma, M en Donker, A. (2020, 01 12) *Gezinnen met meervoudige en complexe problemen in 2017. Een analyse met behulp van CBS microdata*. Nederlands Jeugdinstituut.
- Van Assen, A., Knot-Dickscheit, J., Post, W., & Grietens, H. (2020). Home-visiting interventions for families with complex and multiple problems: A systematic review and meta-analysis of out-of-home placement and child outcomes. *Children and Youth Services Review*, 114, Article104994. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.104994>
- Van Assen, A., Post, W., Grietens, H., & Knot-Dickscheit, J. (2023). Coaching in families experiencing complex and multiple problems: A longitudinal evaluation study. *Child & Family Social Work*, 28(2), 321-336.
- Van Yperen, T. A., Booij, Y. S., & Veldt, M. C. A. E. (2003). *Vraaggerichte hulp, motivatie en effectiviteit jeugdzorg*. Utrecht: NIZW
- Veerman, J. W., Janssens, J., & Delicat, J. W. (2005). Effectiviteit van intensieve pedagogische thuishulp: Een meta-analyse. *Pedagogiek*, 25(3), 176-196.

- Veerman, J. W., & van Yperen, T. A. (2007). Degrees of Freedom and Degrees of Certainty: A Developmental Model for the Establishment of Evidence-Based Youth Care. *Evaluation and Program Planning*, 30(2), 212–221. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.evalprogplan.2007.01.011>
- Verkroost, D. (2019). Jeugdhulpverlening ‘met zachte drang’: duidelijkheid vereist. *Tijdschrift Voor Jeugdrecht*, 1(1), 17–24. <https://doi.org/10.5553/tvjr/259035002019001001021>
- Vischer, A.-F. W. K. (2019). Towards a safe home: A study on the assessment of parenting among families with infants and toddlers in complex problem situations to achieve family preservation and permanency. Gildeprint.
- Zijlstra, A. E. (2012). In the Best Interest of the Child: a study into a decision-support tool validating asylum-seeking children’s rights from a behavioural scientific perspective. *PhD Dissertation Rijksuniversiteit Groningen*. https://pure.rug.nl/ws/files/2448739/Proefschrift_Elianne_Zijlstra_2012.pdf
- Zijlstra, A.E., Kalverboer, M.E., Post, W.J., Ten Brummelaar, M.D.C. & Knorth, E.J. (2015), De BIC-Q: een instrument om de kwaliteit van de opvoedingsomgeving van asielzoekerskinderen in kaart te brengen. *Kind en Adolescent*, 36(1), 23-7.
- Zijlstra, A.E., Kalverboer, M.E., Post, W.J., Ten Brummelaar, M.D.C. & Knorth, E.J. (2013). Could the BIC-Q be a decision support tool to predict the development of asylum-seeking children? *International Journal of Law and Psychiatry*, 36, 129-135;